

data: 1 de Juliol de 2009

10017-Biogeografia de les plantes (10 crèdits)

Assignatura obligatòria del Màster a l'itinerari 3 i optativa als itineraris 1 i 2.

PROFESSORAT

- RESPONSABLE: Dr. Llorenç Gil, 971172049 (despatx), 971438125 (hort botànic), lorenzo.gil@uib.es

TUTORIES

HORARI: Dilluns de 13 a 14h.

LLOC: Hort Botànic de la UIB (Can Quintana) i/o despatx professor.

DESCRIPTORS OFICIALS DE L'ASSIGNATURA AL BOE

Pautes i processos generals de la distribució dels éssers vius. Els éssers vius i la seva distribució en el món. Flora actual i del passat. Dispersió dels vegetals: mecanismes, les plantes. L'aïllament geogràfic. Territoris florístics del món. Territoris florístics de la mediterrània i de la península ibèrica i de les illes Balears. L'origen de la flora de les illes Balears. L'endemisme vegetal.

CRÈDITS TEÒRICS (6 crèdits):

OBJECTIUS

- 1.- Analitzar el perquè de la distribució de les plantes al món, amb una incidència especial sobre les causes de l'endemicitat.
- 2.- Conèixer quines són les principals regions florístiques del món, així com les diferents classificacions existents.
- 3.- Situar la Península Ibèrica i les Illes Balears dins el contexte biogeogràfic on es troben.
- 4.- Analitzar des del punt de vista biogeogràfic la flora de les Balears i, de forma particular, la flora endèmica.
- 5.- Caracteritzar els diferents territoris florístics del món.

METODOLOGIA

Classes teòriques recolzades amb mitjans audiovisuals.

DESCRIPCIÓ DELS CONTINGUTS

- 1.- Biogeografia. Introducció. Conceptes generals i aspectes històrics.
- 2.- Àrees de distribució dels vegetals. Conceptes i tipus principals d'àrees. Variació de les àrees de distribució amb el temps. Dinamisme de les àrees: tectònica de plaques, generació i desmantellament de muntanyes. Processos d'expansió i regressió de les

àrees de distribució. Regressió i extinció, plantes naturalitzades, adventícies i aclimatades. Migracions: generalitats i barreres biogeogràfiques. Endemismes. Causes d'endemicitat. Tipus d'endemismes.

3.- Els vegetals. Tipus biològics de Raunkiaer. La dispersió dels vegetals com a mecanisme d'expansió. Principals mecanismes de dispersió.

4.- Bioclimatologia. Índexs bioclimàtics. Sistemes de classificació bioclimàtica. Nocions sobre biomes.

5.- Territoris florístics del món. Jerarquia de la classificació biogeogràfica. Aspectes històrics en la classificació biogeogràfica. La classificació de Rivas-Martínez.

6.- El Regne Holàrtic. Característiques i principals tipus de vegetació. Les regions del Regne Holàrtic. La regió Eurosiberiana a la Península Ibèrica. La regió mediterrània a la Península Ibèrica i les illes Balears. Anàlisi biogeogràfica de la flora de les illes Balears. Anàlisi biogeogràfica de la flora endèmica de les illes Balears.

7.- El Regne Neotropical-Austroamericà. Característiques i principals tipus de vegetació. El subregne Neotropical, principals regions. El subregne Austroamericà, principals regions.

8.- El Regne Paleotropical. Característiques i principals tipus de vegetació. Les regions del Regne Paleotropical.

9.- El Regne Neozelandès-Australià. Característiques i principals tipus de vegetació. El subregne Neozelandès. El subregne Australià, principals regions.

CRÈDITS PRÀCTICS (4 crèdits):

OBJECTIUS

- 1.- Aprofundir en el coneixement de les característiques d'alguna de les àrees estudiades a la teoria.
- 2.- Analitzar les diferents estratègies reproductives i de dispersió de les diàspores de les plantes.

METODOLOGIA

Seminaris on s'exposaran les característiques de la flora de diferents territoris del món, per part d'experts que les han visitades i estudiades.
Seminaris on s'usarà material audiovisual adient als continguts de l'assignatura i als objectius que es pretén assolir.

DESCRIPCIÓ DELS CONTINGUTS

- 1-3.- Documentals "La vida secreta de las plantas".
- 4.- La regió Capense en el regne Paleotropical.

- 5.- La regió Sahelo-Sudanesa en el regne Paleotropical.
6.- La regió amazònica del Perú en el regne Neotropical-Austroamericà.
7.- Xile com exemple de frontera biogeogràfica entre diferents regions en el regne Neotropical-Austroamericà.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Cox, C.B. & Moore, P.D. (2000). “Biogeography: an ecological and evolutionary approach (6th edit.)”. Blackwell Science Publications.

Izco, J. et. al. (2004). “Botánica”. Edit. McGraw-Hill Interamericana.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA (opcional)

Blondel, J. (1986). “Biogéographie évolutive”. Edit. Masson. Paris.

Brown, J.H. & Lomolino, M.V. (1998). “Biogeography (2nd edit.). Sinauer Associates, Inc. Publishers.

Clobert, J.; Dauchin, E.; Dhondt, A.A. & Nichols, J.D. (2001). “Dispersal”. Oxford University Press.

López Fernández, M.L.; López F., M.S. & Piñas, S. (2008). “Clasificación Bioclimática Mundial y Cartografía bioclimática de la España peninsular y balear”. Publicaciones de Biología de la Universidad de Navarra. Serie Botánica, 17.

Myers, A.A. & Giller, P.S. (1995). “Analytical Biogeography: an integrated approach to the study of animal and plant distribution”. Chapman & Hall.

Pielou, E.C. (1992). “Biogeography”. Krieger Publishing Company.

Sanchís, E.; Fos, M. & Bordón, Y. (2004). “Biogeografía”. Editorial de la Universidad Politécnica de Valencia.

Taylor, J.A. (Edit.). (2001). “Themes in Biogeography”. Croom Helm Ltd. Sidney-Australia.

Tivy, J. (1995). “Biogeography: a study of plants in the ecosphere”. Longman Group Ltd.

Whittaker, R.J. (1998). “Island Biogeography: ecology, evolution and conservation”. Oxford University Press.

Woodward, F.I. (1987). “Climate & Plant Distribution”. Cambridge University Press.

ELEMENTS D’AVALUACIÓ i pes específic de cada element en l’avaluació final

Examen final sobre els continguts teòrics i pràctics de l’assignatura (70%).

Treball sobre aspectes biogeogràfics (30%).

RECOMANACIONS QUANT A CONEIXEMENTS PREVIS

ALTRA INFORMACIÓ

- en quin idioma s’imparteix aquesta assignatura?

Llengua catalana pròpia de les illes Balears (mallorquí)

